

Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL 2025 – 2035

Region Västra Söderort

anges nedan som planeringsområde och omfattar följande stadsdelsförvaltningar:

- Hägersten-Älvsjö
- Skärholmen

Syfte och mål med boendeplanen

Med hjälp av en stadsövergripande boendeplan kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet. Möjligheten att skapa variation i utbudet av bostäder, planera för utbyggnad av särskilda profilbostäder och till säkra den geografiska placeringen av bostäder över hela staden ökar.

Målet med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Befintliga boenden

I planeringsområdet finns 46 boenden varav ett boende riktar sig till personer som tillhör personkrets 2, LSS. Ett boende hör till kategori A (gruppboende LSS som är ytkrävande). Inom kategori B finns det nio boenden i planeringsområdet. De flesta boenden i planeringsområdet tillhör kategori C (gruppboende LSS, normal tillgänglighetsanpassning) och D (serviceboende LSS eller SoL, normal tillgänglighetsanpassning). Det finns 16 boenden av typ C och inom kategori D finns 15 boenden. Ett boende i kategori C och ett boende i kategori D har behov av att förlägga sin verksamhet i andra lokaler.

När det gäller boenden för personer inom socialpsykiatrin, finns det tre boenden i planeringsområdet, av kategori E (gruppbo-

stad SoL). Det finns två stödboenden för personer med socialpsykiatriskt problematik, som tillhör kategori F (stödbostad SoL).

Tomma lägenheter

Planeringsområdet har totalt haft 12 lägenheter inom LSS och SoL som har stått tomma i mer än tre månader under 2024.

Hägersten-Älvsjö

Inom Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har tolv lägenheter stått tomma mer än tre månader varav två är på stadsdelens intraprenadboende Broder Pehr på profilboendet Triangelns gruppboende inom socialpsykiatrin.

Skärholmen

Inom Skärholmens stadsdelsförvaltning har ingen lägenhet stått tommer än tre månader.

Nettohyreskostnad per dygn och lägenhet

För olika biståndsbedömda boendeformer uppstår en skillnad i kostnader mellan den hyra som nämnden betalar till fastighetsägaren efter avdrag för hyresintäkter från de boende samt möjligheten att söka kompensation för så kallad omsorgsmoms. Denna skillnad benämns som en *nettohyreskostnad*, *NHK*, som beräknas på årsbas per boendedygn. Det kan konstateras att kommunstyrelsen i samband med bedömning av olika omsorgsbostadsprojekt gett uttryck för att en NHK överstigande 300 kronor per dygn och plats är orimlig.

För Hägersten- Älvsjö är NHK beräknat till 78 kr/dygn. Enligt beräkning för Skärholmen hamnar NHK på 110 kr/dygn. Detta är en ökning från föregående år med 43 kr/dygn. Orsaken är att nettohyreskostnaden har justerats till följd av en korrigerings i den tidigare redovisningen av lägenhetsbeståndet samt en indexuppräknings. Dessa anpassningar säkerställer en mer korrekt och aktuell bild av fastighetens hyresstruktur.

Individuella avtal

Vuxna

Båda stadsdelsförvaltningarna inom planeringsområdet har individuella avtal utanför Lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Förvaltningarna arbetar aktivt med att omförhandla individuella avtal så att dessa bättre stämmer överens med valfrihetens ersättningsystem. Sammanräknat köper regionen 104 platser inom området för LSS och SoL av olika privata företag utanför LOV.

Hägersten-Älvsjö

Hägersten-Älvsjö har tecknat 71 individuella avtal med privata aktörer som inte anslutit sig till stadens avtal enligt lagen om valfri-

het LOV-avtal. Orsaken till placeringarna är att den enskilde inte har kunnat placeras inom LOV på grund av särskilda behov samt att ramavtalade leverantörer inte haft lediga platser till förfogande. Flera klienter har bott många år i ett boende med individuellt avtal. Antalet individuella avtal har minskat med sex sedan föregående år.

Skärholmen

Skärholmens stadsdelsförvaltning har tecknat 33 individuella avtal med privata aktörer som inte anslutit sig till stadens avtal enligt lagen om valfrihet (LOV). Orsaken till att avtal har tecknats utanför LOV handlar framförallt om att ramavtalade leverantörer inte haft lediga platser till förfogande samt att det varit svårt att hitta anpassad eller lämplig plats utifrån enskilda klienters omfattande behov. Antalet individer som har individuella avtal ligger på samma nivå som föregående år.

Barn

Hägersten-Älvsjö

Hägersten-Älvsjö har tecknat nio individuella avtal med privata aktörer som inte anslutit sig till stadens LOV-avtal. Orsaken till placeringarna är att barnet inte har kunnat placeras inom LOV på grund av särskilda behov samt att ramavtalade leverantörer inte haft ledig plats till förfogande.

Skärholmen

Skärholmens stadsdelsförvaltning har tecknat tre individuella avtal med privata aktörer som inte anslutit sig till stadens avtal enligt lagen om valfrihet (LOV) som avser barn. Orsak till placering utanför LOV är i ett av fallen platsbrist hos de avtalade leverantörerna. Två av dessa skulle inte kunna placeras inom LOV på grund särskilt behov av stöd eller miljöfaktorer.

Uppskattat behov av boenden år 2035

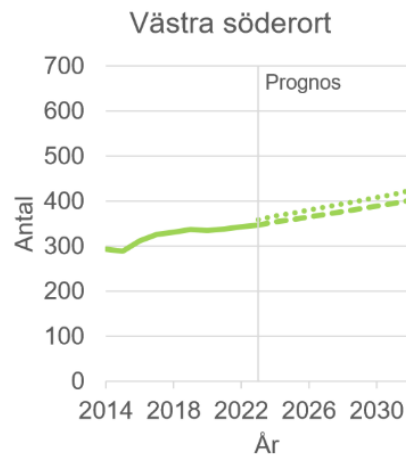
Uppskattning av behovet av bostad med särskild service 2024-2034 är baserad på befintlig kö, kommande behov (kända barn med behov), prognostiserad befolkning samt placeringar inom andra insatser inom LOV.

I planeringsområdet uppgår denna uppskattning till (137 + 75) 212 personer, vilket är en sänkning med 62 personer från föregående års uppskattning (274 personer föregående år). För att kunna göra en prognos med god kvalitet som tydligt visar på behovet av platser på ett särskilt boende, måste även personer som flyttar eller avlider vara med i beräkningen. Detta är dock svårt att förutsäga eftersom beskriven grupp utgör en osäker faktor.

Swecos prognos

Prognos Bostad med särskild service

Swecos prognos visar ett ökat behov under hela prognosperioden för både funktionshinder- samt socialpsykiatriområdet. Inom planeringsområdet väntas en ökning inom området för funktionshinder.

En ökning ses även inom området för socialpsykiatri under Swecos prognosperiod, fram till 2034. Det totala behovet av Bostad med särskild service i planeringsområdet förväntas således öka fram till 2034 för socialpsykiatriens målgrupp.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom respektive förvaltning. Den 5 februari genomfördes även dialog med rådet för funktionshinderfrågor. Rådet instämmer med förvaltningens synpunkter. Rådet lyfter även att det är viktigt att, där det är möjligt, stödja personer till en ”boendekarriär”. Här avses främst personer som idag bor i stödboende inom socialpsykiatri som med rätt stöd kan utveckla sina färdigheter och sin självständighet till att på sikt flytta till en egen lägenhet.

Slutsatser summering

Utifrån antalet personer i planeringsområdet som uppskattats vara i behov av bostad med särskild service, antal individuella avtal utanför LOV samt utifrån Swecos prognos, kan det antas att det finns behov av att fler platser inom bostad med särskild service behövs tillskapas inom planeringsområdet.

Det föreligger en diskrepans mellan det befintliga behovet av bostad med särskild service och den reella tillgången av platser. Detta leder till en lång väntetid inom vissa områden och boendeformer för att få ett boende. Diskrepansen gäller för flera olika boendeformer inom ramen för LOV. I dag tillgodoses behovet av boende genom köp av platser hos privata utförare. I vissa fall blir detta en tillfällig lösning i väntan på ledig plats på lämpligt boende inom ramen för LOV, i andra fall är det en lösning på längre sikt då behovet inte kan tillgodoses inom LOV.

Det är svårt att följa upp att en köpt insats lever upp till de högt satta kvalitetskrav som behövs för att tillförsäkra individen goda levnadsvillkor. Många leverantörer är medvetna om sin exklusivitet och medverkar på detta sätt till höga priser som är långt över den ersättning som stadsdelen får för individen. Det handlar exempelvis om barnboende eller om boende med integrerad skolgång samt bostäder som ska möta speciella behov såsom dövblindhet, där motsvarande boende inte finns inom stadens regi. Staden behöver uppmuntra till snabbare omställning avseende kompetens så att fler behov kan tillgodoses inom LOV.

Verksamheterna ser en utmaning i att bemöta enskilda individer med komplexa behov utifrån svårigheten att tillgodose lämplig boendemiljö samt rätt kompetens hos medarbetare. Verksamheterna har även uppmärksammat problematik kring kriminalitet hos personer som bor i bostad med särskild service samt deras anhöriga, ett område där kompetens och resurser behöver stärkas för att möta upp problematiken.

När det gäller boende för yngre personer inom socialpsykiatri möter varken Region Stockholm eller stadens andra planeringsområden upp behovet. Det finns således ett stort behov av att bygga fler lämpliga boendeformer i staden för personer inom socialpsykiatri, i synnerhet för yngre personer.

Vidare ser planeringsområdet att det är önskvärt att samverka utvecklas mellan staden och Region Stockholm gällande målgruppen. Det finns stora behov att se över boenden för personer med samsjuklighet, de som har en funktionsnedsättning, en psykiatrisk

problematik samt ett pågående missbruk, där bristen är stor i att tillgodose behoven hos den enskilde. I dagsläget placeras många av dem på HVB som drivs i privat regi.

Verksamhetsområdet har identifierat ett inflöde av personer med långvarig psykisk ohälsa som inte tar sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. De uppfyller heller inte kriterierna för att ha rätt till ett boende inom socialpsykiatri. Dessa personer är ofta återkommande och har stort stödbehov som behöver tillgodoses.

Planeringsområdet har även identifierat att bristen på barnboenden i staden medför att stadsdelarna är beroende av privata aktörer. Detta medför dels att det är svårt att erhålla boenden för barnen till överkomliga priser. Vidare skulle det ur ett barnperspektiv gynna barnen att kunna bo kvar i närheten av föräldrahemmet och bibehålla skola och sysselsättning. Planeringsområdet ser att det är fler barn och unga som har omfattande behov och som i framtiden kommer att behöva ytkrävande boenden.

Ytterligare behov som också uppmärksammats av såväl brukarorganisationerna som verksamheterna är att det behövs fler friliggande boenden, både för fler målgrupper och för att kunna erbjuda personer med särskilda behov ett lämpligt boende.

Det finns behov av fler bostäder för personkrets 2. För målgruppen behöver verksamheterna så gott som alltid köpa platser externt.

Vidare ser verksamheterna att den grupp som bott länge och åldrats, har ett större behov av sjukvårdande insatser i bostaden vilket i sin tur kan kräva större lägenheter.